

KRUH

73
2023

BULLETIN STŘEDISKA VÝCHODOČESKÝCH SPISOVATELŮ

Z OBSAHU ČÍSLA:
ROZHOVOR S JIŘÍM ŽÁČKEM
DNY POEZIE V BROUMOVĚ
POEZIE ALENY KORDÍKOVÉ
ZAMYŠLENÍ JANY BURČÍKOVÉ

STŘEDISKO
VÝCHODOČESKÝCH
SPISOVATELŮ, Z. S.

OBSAH:

Slovo úvodem

Václav Franc (2)

Ilustrátorka čísla

Jitka Hamáčková (3)

Rozhovor

s básníkem Jiřím Žáčkem (10)

Výročí

Dragy Zlatníkové (21)

Literární zajímavosti a pozvánky

Spolek vysokomýtských
poetů (19)

Mezinárodní dny poezie
v Broumově (38)

Současná světová
literatura (27)

Čtenářský deník –
autoři z našeho kraje (29)

Vzpomínka na literáty
našeho kraje (31)

Z tvorby členů:

Zamyšlení Jany Burčíkové (13)

Poezie Radka Vohlídky (18)

Povídka Václava France (24)

Poezie Aleny Kordíkové (32)

Fejeton Jindřicha Tošnera (35)

Informace z Obce spisovatelů

Mobelova cena (37)

Ze života Střediska

Poetický večer

v Třebechovicích (41)

Václav Franc na jarmarku

jičínské knihovny (42)

Radek Vohlídka v Českém
rozhlase Vltava (42)

Nové knihy našich členů (44)

Informace členům (51)

TIRÁŽ:

KRUH, bulletin Střediska východočeských spisovatelů, z. s.

Ročník XIX. – číslo 73 – září 2023

Uzávěrka příspěvků pro Kruh č. 74: 15. 10 2023

Zveřejněné práce nejsou upravovány bez dohody s autorem.

Číslo vyšlo z předplatného členů a knihoven, které bulletin
odebírají.

Tisk: Tribun EU s.r.o., Cejl 892/32, Brno 602 00

Slovo úvodem

Ač „nebylo Mým nejvroucnějším přáním, abych se stal šéfredaktorem Kruhu,“ stalo se. Doufal jsem, že se najde někdo mladý, kdo se pustí do budování nové formy časopisu se zachováním toho nejlepšího, co se v minulosti osvědčilo. S šedesátkou na krku se zase za tak mladého nepovažuji. Leč ještě ke všemu přišly potíže s páteří, takže jsem číslo 72 sestavoval se zdravotními problémy.

Nechci se zabývat, kdo by měl tvořit redakční radu a proč, ale mám na mysli především to, jaký Kruh bude. Bude bavit členy? Má být i pro veřejnost? Ptal jsem se sám sebe a zároveň v minulém čísle i členské základny.

Nejhorší je mlčení většiny. Ale pár názorů přišlo, cituji z nich: Tak, jak je Kruh dnes, mi osobně připadá nepříjemně "zamrzlý" nebo Změna Kruhu je potřebná, je vhodné zajistit kvalitnější grafickou úpravu, fotografie musí být větší než bývaly, kromě poezie a prózy by měla mít prostor i publicistika. A ještě jeden názor: K obsahu - určitě příspěvky našich členů, informace o akcích - ALE také se rozhlédnout dál, co aktuálně vychází, akce autorů, jejichž knihy se skutečně prodávají, kteří se čtou, více informací z Obce spisovatelů (ta za mne, jako by ani neexistovala... Byla jsem členkou, ale nedostalo se ke mně ani pozvání na jejich setkávání...)... Zkrátka představit v Kruhu širší literární svět, i zahraniční autory, zamyslet se nad tím, o co je zájem a proč...

Myslím si, že Kruh změnu potřebuje. Děkuji všem, kteří jsou ochotni nám pomáhat a pomáhají už dnes. Vnímáme volání po grafikovi, ale potom by Kruh stál asi třikrát víc, na což nemáme. Získat sponzory? Nebo reklamu v čísle?

Hlavně bychom neměli promarnit šanci přitáhnout zájemce o literaturu, kteří chtějí něco udělat pro druhé. Členská základna povážlivě stárne a mladí se do funkcí a práce neženou. Nebo je nedokážeme oslovit a přitáhnout?

V každém případě pište svoje návrhy a náměty, každá rada drahá. A dejte nám čas, jsme lidé chybující i učící se. Václav Franc

JITKA HAMÁČKOVÁ, MALÍŘKA **Očima dcery Štěpánky Zelenkové**

Jitka Hamáčková se narodila 20. února 1947 v Ústí nad Labem. Její výtvarné nadání bylo rodiči i pedagogy podporováno již od základní školy, kdy docházela na soukromé hodiny kreslení. Později navštěvovala hodiny kreslení na Pedagogickém institutu v Ústí nad Labem pod vedením akademického malíře Z. Smetany. Zde se zdokonalovala hlavně v krajinářství a figurální kresbě. Při volbě povolání si ke studiu zvolila Střední veterinární školu v Hradci Králové.

Malování se však soukromě věnovala i nadále, kdy docházela k akademickému malíři B. Suchému. Po maturitě nastoupila na Veterinární kliniku v Pardubicích, a pokud se vracela ke kreslení, promítala v něm svou lásku ke zvířatům. Pracovala převážně s tužkou a úhlem, ale v jejím díle se několikrát objevil i akvarel a olej. Svoji práci představila na několika výstavách v rámci Pardubického kraje. Kreslila pro sebe, ale i na objednávku. Její obrázky tak putovaly do soukromých rukou v Čechách i do zahraničí a také k širokému okolí přátel. V malém nákladu vydala 3 kalendáře se svými kresbami: Oči koní (2013), Duše koní (2014) a Rybaření v Norsku (2016, rybaření se také věnovala)

Malování pro ni bylo velkým celoživotním koníčkem. Dále se věnovala i psaní povídek pro úzký okruh známých, jejichž obsahem byly vzpomínky z dovolených, z rybaření a rodinné příhody. Její tvůrčí činnost však zastavila nemoc, které podlehla v kruhu rodiny dne 19. 3. 1922. Její kresby tu s námi zůstávají jako tichá vzpomínka na její celoživotní zálibu a její malířské nadání.

Jitka Hamáčková

Doprava a naše rodina

V mém dětství se v naší rodině mnoho dopravních prostředků nevyskytovalo kromě kola a malého motocyklu Pionýr, které byly výlučným vlastnictvím tatínka. A protože město Ústí nad Labem je pěkně rozložené v hornatém terénu, je jasné, že na kole byla jen cesta tam a zpátky pěšky nebo opačně. Pionýr sloužil jen k náročnějším výpravám. Na kole jsem se naučila, když tatínek odjel na motorce a na Pionýru jsem to zkusila, když mě otec ve slabé chvilce dovolil se svézt, a já v hrůze zodpovědného okamžiku sevřela řídítka a odfrčela tatínkovi i z bezpečí známé slepé ulice a jediné, co mě zastavilo, byli příslušníci VB. Když viděli mého zchváceného otce, nezmohli se na nic jiného, než na káravé „Otče, otče, nemyslíte, že vaše dcera má na motorku ještě dost času?“ Tatínek udýchaně a pokorně slíbil, že už to nikdy neuděláme, a jeli jsme domů. Tedy jeli, jel tatínek a já klusala za ním. Později se ale auto začalo stávat nezbytnou součástí našeho života, hlavně v dobách rodinných přesunů, které mi mimochodem připomínaly obraz „Burlati na Volze“. Dodnes toužím cestovat autem jen s kabelkou.

První auto v rodině byl Wanderer, komu to nic neříká, ať si představí koráb na kolech, ve svých dobách, čtyřicátá léta dvacátého století, vládní vozidlo. Pořádila si ho rodina mé sestry. Po triumfálním příjezdu mého švagra před dům a po odpadnutí emocí rozhodli jsme se neuváženě, že prověříme kvality auta a pojedeme se pochlubit rodičům do dvěstě kilometrů vzdáleného Ústí. Já i moje sestra jsme sice po chvíli euforie začaly pochybovat o správnosti rozhodnutí, ale naše laškovné vtipkování na téma nedostatečných zásob jídla a při balení krabiček poslední záchrany na tak dlouhou cestu, odbyli naši manželé pohrdavým odfrknutím a začali probírat důležité věci jako je obsah, rychlost, barva a ostatní kvality přistaveného automobilu. A tak začala kalvárie Wanderer.

Že praskla hadička s brzdovou kapalinou jsme zjistili v nejméně vhodném okamžiku v mírném klesání k železničnímu přejezdu se spuštěnými závory a blížícímu se motoráku, že je utržená ruční brzda jsme zjistili vzápětí, že se takový sice pomalu, ale přesto

jedoucí kolos nezastaví ani ručně, o tom se přesvědčil můj manžel, když za jízdy vyskočil z auta a držíc se za otevřené dveře, snažil se auto přibrzdit, ale bezvýsledně. Auto elegantně zvedlo závoxy a zůstalo stát na kolejích. Za pomoci ostatních řidičů, kteří zde v předtuše věcí příštích vyskákali z aut, podařilo se nám odtlačit auto z kolejiště ještě dříve, než by to udělal vlak. Provizorní oprava a zdržení asi dvě hodiny dávaly tušit, že naše původní vtipkování se promění v tvrdou realitu.

Kdo zná malebně zvlněnou krajinu Českého středohoří, ocení kvality auta, kterému se nepřehřívá chladič. Každé stoupání bylo prošpikováno nucenými zastávkami, pobíháním po krajině a sháněním vody do chladiče. Jedinou odměnou nám byl pohled na auto, z jehož chladiče tryskal asi metrový vodotrysk. Nicméně i tento pohled se omrzí, nehledě na to, že na krajinu se začala snášet tma a hledat vodu bylo náročné, a tak se přestávky úměrně prodlužovaly. Kolik těch zastávek bylo, si už nepamatuji, ale na tu poslední, asi sto metrů od bytu rodičů, ve tři hodiny ráno, nezapomenu. Byli jsme všichni utahaní, jako kdybychom těch dvě stě kilometrů šli pěšky. Těžko se hledal dobrovolník, který by donesl vodu a oznámil rodičům tu radostnou novinu, že už jsme přijeli.

Tatínek byl vyučený automechanik, a tak po krátkém odpočinku všichni muži nastoupili a celou sobotu a neděli věnovali údržbě auta. Cesta domů byla mnohem kratší a kromě prudších stoupání, byli jsme připraveni, jsme ji nepřerušovali. To auto už tenkrát muselo mít zabudovaný počítač s pamětí, protože v běžném provozu se až na drobné výjimky chovalo relativně slušně, ale jakmile jsme se vydali na cestu k rodičům, změnilo se ve lstivého šakala. Rozsypaná převodovka hned při odjezdu do Ústí nad Labem, prasklé pérování, a v zatáčce, doprovázené oblaky prachu, to nás donutilo dokončit jízdu v potupných pozicích, namačkání v koutě auta, abychom odlehčili postižené straně a spousta větších i menších naschválů následovalo. Otec vždycky říkal, ještě přijede dvakrát a je to po generálce, ale říkal to mnohokrát.

Osudným se ale stal autu poslední malér. Odjížděli jsme od rodičů přesvědčení, že zpáteční jízdy jsou bezproblémové. Jenom švagr tvrdil, že je to nějaké zavzdušnění. Byla jsem klidná, protože jsem

byla těhotná, a jako taková jsem byla osvobozena od jakékoliv bytí i pomocné činnosti, a tak, když po ujetí několika kilometrů začalo auto kuckat, švagr zastavil, vzal pumpičku na kolo, kamsi ji přiložil a můj muž několikrát zapumpoval. Já měla za úkol poslouchat a oznamit nahlas - šplouchá. Následovalo zase několik dalších kilometrů škytání, zastavení, pumpička a šplouchá to, to se opakovalo několikrát, naprosto secvičená sestava, mlčky, bez zbytečných řečí. Celou tu souhru však náhle narušilo moje nešplouchá, ve dveřích auta se objevily udivené obličeje obou mužů, ale já trvala na svém, opravdu to nešplouchalo, a to znamenalo jediné, došel benzin. A protože padesátilitrová nádrž byla před tím úplně plná, učinil švagr hrůzné zjištění, že spotřeba auta je asi třicet litrů na sto kilometrů. Takže bez benzínu na málo frekventované okresní silnici, v lesích, v listopadu, v devět hodin večer, byla docela slušná zlomyslnost. Sice přešlo několik aut, ale zřejmě v tušení, že by něco takového měly za sebou táhnout, ani nepřibrzdily. Záchrana přišla v projíždějícím Citroenu s francouzskou SPZ. Zastavil přesto, že můj švagr volal, jed', stejně nám nebudeš rozumět, ale rozuměl, a lámanou češtinou nám nabídl benzin, a tak jsme dojeli k nejbližší pumpě.

Ale bylo rozhodnuto - ta železná kráva půjde z domu a auto se rozhodlo k pomstě. Na zasněžené umrzlé silnici odmítlo startovat, a tak jsme vystoupili, já těhotná, zproštěna prací jsem zůstala stát a sestra s mým mužem se snažili auto se švagrem za volantem popostrčit. Podařilo se, ale v okamžiku, kdy byli na nejkritičtějším místě na silnici, na zachumelené obrovské zmrzlé kaluži, auto chytilo, můj manžel uklouzl, podrazil nohy mé sestře, a už se váleli, neschopni se na zmrzlém terénu postavit. Já se moc smála, ale jen do okamžiku, kdy jsem uviděla, že auto pro ně couvá. Z toho korábu bylo velmi špatné vidět dozadu, natož až na zem, kde oba nešťastníci prováděli nesmyslné akrobatické sestavy. Usilovným křikem se mi podařilo auto zastavit asi metr od zmítajících se postav. Padl rozhodující verdikt. Auto si vzal zdarma jeden mladý muž, který chtěl něco extra. Tak to tedy měl. Úlisně ho chtěl několikrát vrátit, ale protože se setkal s tvrdým odmítnutím, hodil ho asi za půl roku v lomu ze skály.

Dostatečně proškolení a vycepovaní pořídili jsme si do rodiny auto normální, spolehlivé a vzorně s námi spolupracující. A protože se naše rodina rozrostla o dvě dcery a psa, byla naše spokojenost kalena jen skutečností, že dcerám i psovi se dělalo v autě špatně. Tabletky Kinedrilu sice na chvíli zajistili nerušenou jízdu, ale problém zcela nevyřešily. Tak nastupovala druhá fáze zpívání. Hluboké nádechy a výdechy měly na rozbouřený žaludek lehce uklidňující účinek. Tedy pouze jen u dětí. Pes tvrději odmítal zpívat, a tak jeho hluboké nádechy a výdechy naopak signalizovaly hrozící nebezpečí. Při jedné takové nervy stresující jízdě, když starší dcera v půlhodinových intervalech oznamovala, že je jí špatně, pes každou chvíli zhluboka nadechoval a vydechoval, mladší dcera tvrdila, že ji bolí v krku, manžel sice mlčel, řídil, ale suše pokašlával, neustále jsme zastavovali a nebylo nám do zpěvu, došlo ke kalvárii. Mladší dcera se pohlíčkala, a když jsem ji peskovala, že taková velká holka si neumí říct, že je jí špatně, a ona tvrdila, že už dlouho říká, že ji bolí v krku, přestala jsem na chvíli hlídat psa a stačila jsem ho jen v inkriminovaném okamžiku čapnout za dlouhý čumák, což vyřešil tím, že se mi vyškrubnul a perfektně ohodil strop a přístrojovou desku auta. V tu chvíli můj relativně klidný manžel prudce šlápnul na brzdu se slovy: „Já se na to vy..., vyblíte se všichni najednou!!!“ a auto stálo. Pes mi při prudkém zastavení vystartoval z klína a zaparkoval se do odkládací poličky, dcery zmlkly, já vystoupila a dala se do gruntování. Prudké zastavení mělo několik výhod. Jednak jsme stáli u potůčku a pak, děti i pes se tak lekli rozzlobeného pánicka, že zbytek cesty proběhl v klidu. Jen já jsem suše pokašlávala a začalo se mi dělat špatně.

Auto nám sloužilo dlouho a dobře.

Ale vzpomínky na Wanderera jsem musela uchovat na papíře, už proto, že dnes by z něj byl perfektní veterán.

Psaní je ta nejlepší obrana proti Alzheimerovi.

Jiří Žáček na besedě s dětmi na ZŠ v Podolí.

Pane Žáčku, bývalý Východočeský kraj (dnes Královéhradecký, Pardubický a Vysočina) je bohatý na celou řadu básníků a prozaiků, namátkou jmenuji Erben, Němcová, Borovský, Šrámek, Čtvrtek, Škvorecký atd. Jaký máte Vy vztah k našemu regionu?

K Českému ráji mne nasměroval můj vlašimský kamarád Radko Bílek, rodák ze Sobotky. Ten mě také vzal na mou první Šrámkovu Sobotku. Potkal jsem tam i přátele a známé z Albatrosu, a hlavně studenty z DAMU, pedagogických fakult i odjinud, se kterými se báječně flámovalo. To nebyly žádné pijatiky, to byly happeningy. Také jsme ovšem prochodili ve Šrámkových stopách celé Sobotecko. Jestlipak tam i dnes vládne tak euforická atmosféra jako tehdy?

Často jsem Vás vídal na Šrámkově Sobotce, takže se nabízí otázka „trápíte se, kde byste nejraději potkal verš? Někde v lukách nebo raději v pracovně?“

Nejsem tak romanticky založený jako Šrámek, abych se trápil, kde bych svou múzu nejraději potkal. Nemusí to být v lukách, může to

být klidně na nádraží nebo na fotbalovém stadionu. Ale stejně jako živé múzy bych v Sobotce rád potkal Fráňu Šrámka, a kdybychom si zašli někam na víno, nechal bych ho vyprávět a sám bych moudře mlčel.

Když jsme si v roce 2011 připomínali 200 let od narození miletínského Karla Jaromíra Erbena, udivilo nás, kolik lidí zná jeho verše, minimálně Polednici a Vodníka. Inspiroval Vás Erben jako básníka a případně čím?

Erbena miluju už od dětství, jeho Kytice je moje kniha knih. Ta kniha je tak výjimečná, že ji nečtu, ale prožívám. Jako kdybych tu dobu, v níž se Erbenovy balady odehrávají, kdy lidé už chodili do kostela, ale jejich svět ještě „zalidňovali“ hasrmani, polednice a čarodějové, prožil na vlastní kůži. Ale psát po Erbenovi balady, to snad ani nejde. Už jsme se příliš vzdálili „baladickým“ dobám.

V encyklopediích jsem se dozvěděl, že jste rodákem z Chomutova, jaký máte vztah k rodnému městu?

Jsem sice narozený v Chomutově, ale pobyl jsem tam jen pár dnů v porodnici. Bydleli jsme v pruněřovském pivovaru, kde můj táta dělal ekonoma. Po pěti letech mě rodiče z té „zdivočelé země“, jak poválečné Krušnohoří nazval Jiří Stránský ve svém televizním seriálu, poslali do Strakonice k dědovi a babičce, a nakonec se tam vrátili i sami. Tam jsem také vyrostl a navštěvoval školy, takže se považuju spíš za Jihočecha. Ale mezitím jsem se přiznal do středočeské Vlašimi, takže jsem na tom jako ta pohádková babička z filmu Byl jednou jeden král, která na dotaz, odkud je, pravila: „Já jsem všude zdejší.“

Dlouhá léta žijete na letním sídle ve Frýdlantě. Jak Vás napadlo pořídít si právě tam chalupu?

Když jsme zatoužili po chalupě, sjezdili jsme půlku Čech, nakonec nám kamarádka dala tip na chalupu svého zubaře ve Frýdlantu. Líbila se nám, tak jsme se zadlužili a chalupa s nejhezčím výhledem na frýdlantský zámek je naše. Já tam mám dokonce trvalé bydliště. Pobývám tam už 35 let, ale pro místní domorodce zůstanu už navždy „Pražák“.

A na závěr netradiční otázka: Na co se mohou Vaši čtenáři těšit?

Před půlrokem mi vyšla sbírka básní Život je krátký, koncem roku mi vyjde výbor z mých překladů poezie od starořímského Catulla přes Apollinaira, Préverta,

Alverovou, Goloba po Slováky Feldeka, Janovice a Gregora. Bude se jmenovat

Převtělování. A v šuplíku se mi nahromadila stovka nových básní a básniček. Do psaní se nutím,

říkám si, že psaní je ta nejlepší obrana proti Alzheimerovi.

Děkuji za rozhovor.

Václav Franc

(Fota k rozhovoru archiv Jiřího Žáčka)

Jiří Žáček

Psal o tom Lem i Bradbury

Že prý se chystá Velký Reset!
Ať už jsi on anebo ona,
kdo má víc roků nežli deset,
předělají ho na Ufona.

Psal o tom Lem i Bradbury,
budou nám vládnout příšery.

To nejsou žádný hloupý vtipy –
budeš mít chapadla i chobot,
po stranách trysky, v hlavách
čipy,
no prostě budeš homo robot.

Psal o tom Lem i Bradbury,
z vás budou taky příšery.

Hlavní je vědět, kam co vložit
a jak se zapojuje wifi,
a pak se můžeš směle množit,
budoucnost bude prostě sci-fi.
Psal o tom Lem i Bradbury,
i z dětí budou příšery.

ČTOU... NEČTOU...

... má mě rád... nemá mě rád... kolikrát jsem nevinnou kopretinu umučila v domnění, že mi napoví. Nakonec jsem její odpovědi nikdy neuvěřila. Zakusila jsem jenom zmar, kdy mi mou nerozhodnou duši potáhl černý háv smutku nad zničeným květem. Nějaký čas mi trvalo, než jsem pochopila, že kytky tu nejsou od toho, aby řešily naše nejistoty. Užívám si proto jejich krásy a spoléhám se na život. Když ztiším vlastní hlas, slyším docela zřetelné odpovědi...

Úterní šestá vyučovací hodina, moje nejoblíbenější. Je to teprve nedávno, kdy se mi na učitelském rozvrhu hodin objevila změna. Celé první pololetí jsem každé úterý krátce po poledni dozorovala ve školní jídelně. Nic moc, navíc pro člověka, jako jsem já. Můj vztah k jídlu a všem rituálům s obživou spojeným by se dal přirovnat nadšení pubertáka pro pořádek ve svém pokoji. Jsem schopna vykonat pouze to nejnezbytnější. Nakrmit sebe a rodinu. Čímkoliv. Hlavně, že nebudeme mít hlad. Na druhou stranu jsem však i ochotna pochopit, že jiní to mají jinak.

Od února jsem pohledu na nenasytné jedlíky i pohrdavé úšklebky těch vybírávějších strávníků ušetřena. Tuším, čím prozřetelnost mne hodiny útrpného dozoru ušetřila a opakovaně jí za to děkuji. Vlastně týden co týden pocituji upřímný vděk za to, že potrava duše alespoň v tomto případě zvítězila nad tak často zhýčkanou nenasytností těla. Mým novým pracovištěm se totiž stala nedávno otevřená školní knihovna.

Jak je tu milo, voňavo a tichoučko! Pach čerstvé malby a nového nábytku je zas o něco smířlivější. Dokonce bych řekla, že vůně z větší

části ještě nepřečtených knih začíná mít jasnou převahu. Na kratičkový moment mne sevře obava. Moc bych si přála, aby to tak zůstalo, ale je mi jasné, že s každým otevřením knihy se část toho ničím nenapodobitelného parfému ztratí. A to my přece chceme. Proto jsem tu i dnes tady. Aby se všechny tyhle voňavé skvosty půjčovaly. Aby se četly...

Otevírám okna. Je po dlouhé době krásný jarní den. Slunce láká vyběhnout ven a užít si těch pětáctýřicet minut před odpoledním vyučováním třeba se zmrzlinou na jazyku. Nemyslím si, že bych tu dnes nestíhala, jako se mi už vícekrát stalo. V počítačovém programu pro registraci výpůjček se orientuju jen stěží. Přijde-li více čtenářů najednou, nemám se zdoluhavým knihovnickým administrováním šanci. Nakonec stejně vždycky vyhraje papír a tužka. Bojím se, abych dlouhým čekáním na vyřízení mé vzácné zákaznický neodradila.

Dnes se mi program s největší pravděpodobností neseke. Protože do něj nebudu se zcela neučitelskou netrpělivostí bušit, aby sebou hodil. Dnes je totiž moc hezký den na to, aby někoho napadlo jít do knihovny...

Avšak... jak omylní dokáží být učitelé... s jakou domýšlivostí se uchylují ke svým úvahám, jako by to byla fakta z učebnic...

Nestihnu ten zatracený notás ani připojit k proudu, když už tu mám dva první čtenáře. Znáám je. Díky týhle knihovně je znám. Jinak by pro mne zůstávali anonymními tvářemi prvostupňových špuntů, kteří ještě nedorostli do mé cizojazyčné péče. Moc o nich ve skutečnosti nevím. Umím je pojmenovat, zařadit do tříd a s radostí o nich prohlašovat, že jsou to čtenáři jaksepatří.

„Ahoj kluci, co mi nesete?“ vítám je s úsměvem, protože v téhle doslova načančané knihovně to ani jinak nejde. Z regálů s knihami na mne vykukují šibalské oči papírových opiček, ze zdí ke mně promlouvají dětskou rukou opisované citáty. Všechno tu ladí se vším. K tomu to slunce za velikými okny do školního dvora, odkud sem doléhá dálkou příjemně tlumený hlahol našich rozpustilých žáčků.

Štěpaté hlavy obou sympatických čtvrtáků mi s přečtenými knihami vrací i úsměv.

„Poseroutka, no jasně. A hned dvakrát?“ pozvednu obočí, spíš než údivem pro povzbuzení. Mám radost, že tenhle klučina zvládne za

výpůjční dobu čtrnácti dnů přečíst hned dvě knihy a navíc, pouseroutkovi zkrátka fandím. Není to zrovna žádný svaťoušek, ale to nic nemění na tom, že jeho zásluhy na pěstování čtenářského vkusu jen tak něco nepředčí. Je to tak. „Deník malého poseroutky“ se Jeff Kinney prostě povedl. Vtipné, zábavné a hlavně pravdivé zápisky jedenáctiletého kluka jdou v naší škole doslova z ruky do ruky.

„Počkej, vracíš mi patnáctku a sedmnáctku?“ ujišťuju se, i když už dopředu vím, co mi bude odpovězeno.

„Mně to nevadí... číst takhle napřeskáčku... šestnáctka byla půjčená.“

A pořád ještě je. Nebo už zase. Je mi líto, musím mého už předem smířeného klienta zklamat.

„Ale je tu dvacítko!“ já sám hned vzápětí. „Teda, jestli jsi ji už náhodou nečetl.“

Bere dvacítku a oči mu při tom září jak dva lampiónky na pozadí noci.

Čím to je, že jsou tituly, které si v pohodlí naší útulné knihovny neodpočinou? Poseroutka už se pomalu stává legendou. Pátrám ve své paměti, k jakému dětskému bestselleru tohle prozatím nekončící dílko přirovnat. Snad Rudolfovi „Metráček“. Na ten jsem kdysi musela čekat, stavovat se v městské knihovně při každé cestě ze školy... chodila jsem právě sem... do největší školy ve městě... nejvyhlášenější široko daleko... za mne moje základka žádnou knihovnu neměla... a neměla ji sakra dlouho... až do letošního února.

Že se bez ní obešla?

Nechce se mi věřit...

Ale dost zasnívání. Slunce neslunce jaro nejaru, než vyřídím výpůjčku dvacátého dílu veleúspěšného knižního seriálu, stojí mi před stolkem fronta. Paráda, libuju si. Je čas zapracovat na své pracovní morálce. Pro jistotu sahám po obyčejné tužce, z bloku vytrhávám list. Tohle by můj mrzák počítá s čistým svědomím nedal, dušuju se potají a makám. Jedna odhláška, tři výpůjčky, další odhláška, výpůjčka, hned tři další výpůjčky těsně za sebou. Šifruju své poznámky, jak jen mi moje chabá fantazie napoví. Nejsem tu přece jenom od nějaké úředničky. Potřebuju si s nimi promluvit. Se všemi, kteří čtou. Věřím, že s chutí a pro radost. Knížky, které mi

procházejí rukama rozhodně nejsou z žádných seznamů povinné četby.

„Srdcerváci, hm, jak se ti líbila?“ zkusím se, s ohledem na poněkud choulostivé téma knihy, dost neopatrně zeptat. O lásce dvou spolužáků, z nichž jeden je přiznaný gay... stojí v popisku příběhu, který už se také dočkal pokračování. „Jo, hodně dobrý. Máte tu další díl?“

Žádné rozpaky, jak vidno... a jedeme dál.

„Víš co, přečti mi ten název, je to na mne trochu dlouhý,“ žádám děvčátko, které bych na první pohled tipovala ještě na pohádky. „Že mě nenajdeš a další hrůzostrašné příběhy.“ Se zřetelnou výslovností ze sebe vychrlila titulek, aniž by ke knize sklopila oči. Jasný důkaz, že ji knížka zaujala. „Páni, to muselo být ale strašidelný, co? Nebála ses?“ testuju odvahu drobounkého ptáčátka před sebou. „Ne. Já jsem si ji četla večer pod postelí. Schválně. Tak to bylo ještě lepší.“ Hvízdu, jako že hodně dobrý a jedeme dál.

„Krev vlkodlaků“, „Hodný holky umírají první“, „Smrtonoš“, taky „Harry Potter“ a „Klub tygrů“... ten frčí skoro jako Poseroutka na začátku řady. Pak taky ještě „Zuby nehty“ a „Frankenstein“ Co mají společného? Proč zrovna tyhle a ani jedna pohádková nebo zvířátková nebo taková, která by už na přebale nekázala strach?

Napadá mne něco o strachu přebíjeným strachem. Může to tak být, ale také nemusí...

Neuplyne ani deset minut, když bzukot v knihovně převáží nad rámusem venkovního světa. Může nás tu být zhruba dvacet. Někdo si v hlubokém zamyšlení prohlíží hřbety vzorně vyrovnaných knih, někteří se už začeti, jiní se právě začínají. Vyměňovat si své čtenářské zážitky, sdílet dojmy, chichotat se nebo dojetím vzdychat se tu smí jen do míry šeptaného slova. Tak stojí v řádu, a tak jsme i přivykli. Přesto je tu rušno. Docela jinak rušno než na školních chodbách, v sousední jídelně nebo na betonovém plácku pod okny. Jako by tu poletovaly včelky. Bzukavé, všetečné, se sosáčky upatlanými sladkým nektarem, jenž v sobě nese onu zásadní informaci. DNA skutečného života.

Projede mnou vteřina dokonalé spokojenosti. Mžik štěstí. Zlatá muška. Jako chladnou vodu na kůži nebo pádivý vítr ve vlasech, tak

silně si uvědomuju, jak je mi tu dobře...

Hodina uteče jako minuta. Tak už to holt s časem bývá, že neodtikává, jak bychom si zrovna přáli. Rekapituluju dnešní službu, sbírám své poznámkové lístečky. Bude třeba přepsat je do virtuální databáze. Nikterak příjemná povinnost mi připomíná jiné nepříjemné zjištění. Bylo tomu tak před týdnem i po všechny ostatní úterky mých knihovnických služeb. Opět tu nebyl nikdo ze starších. Šestáky to zkrátka končí. Od sedmičky výš sem nezavítá ani noha.

Nedá mi to. Potřebuji tomu přijít na kloub. Odpovědět si na otázku: Čtou nebo nečtou?

Rozjždím takřka vědecké bádání. Zpracuji na dotazníku, dotazuji se po třídách. Pro záhadu nečtenářství našich starších žáků se dokonce dopouštím podvodu, když namísto neodborného suplování matematiky nadhazuji téma „četba“. Tuším, že musí jít jen o jakýsi matoucí jev, který se nebude zakládat na pravdě.

Jak se mi uleví, když se začnu dozvídat: ...mám doma knihovnu po ségře, tu než přečtu... chodím už od první třídy do knihovny ve městě... čtu Colleen Hooverovou, tu tady nemáte...

Tohle jméno slyším od devátáků už poněkolikáté.

... mne baví knížky Rowlingový a Meyerový... mě Ali Hazelwoodový... paní učitelko, znáte ji?... máma má doma hromady knížek, tak mi vždycky nějakou doporučí... já nečtu, ale třeba budu, až budu na střední... Knížky? Nuda. Hromady potištěného papíru...

Inu, donese se ke mně všelicos. Dobré i to méně dobré. Smutno mi z mých přísně utajených misí ale není. Čtou. Doopravdy. Tedy ne všichni, ale bylo tomu snad někdy jinak? Dnešní mladí nejsou za námi dříve narozenými o nic pozadu. Samosebou, žánry i autoři se mění. V přímé souvislosti s dobou, aktuálním děním i převažujícími náladami. Nic, čemu bychom se měli divit.

A jestli tu něco k podivu zůstává, pak fakt, že základka, která sama sebe prezentuje veřejnosti výroky o kvalitě poskytovaného vzdělání, podmínkách kulturního vyžití či splňovaných požadavcích kladených na současnou školu se po více než celé jedno století obešla bez vlastní knihovny. Dočkala se jí díky štědré pomoci sponzorů, rodičů a svých příznivců. Přišla na svět z darů. Jsem za ni ráda.

Nadělovala jsem také. Ale tím to rozhodně neskončilo. Vím totiž, co jí schází. Knížky oblíbených autorů devátáků.

A potom... potom se pokusím vydat pro ni knihu. Tu, co zahálí v neviditelnou mého notebooku. Mohla bych také napsat novou. Dám si při tom záležet, aby měla hodně strašidelnou vizáž...

POEZIE

Radek Vohlídka

Smrt starce

Zemřel smutný a
Udivený

Nerozuměl už tomuto
Věku

V hebkém náručí
Svojí ženy

Oči měl plné lásky a
Vděku

Sázka

Uzavřel Bůh s Ďáblem
Sázku

Jako před lety u
Joba

Že nepotřebuji
Lásku

Bude to prohra pro
Oba

V kostele

Na první pátek
Kradmý zvuk vrátek
Kostela

Ticho rve uši
Zvon tiše buší
Zvesela

Pokorně sednu
Modlitbu jednu
Zašeptám

Pane přijď ke mně
Slzy mi jemně
Setři sám

Spolek vysokomýtských poetů

Facebooková skupina s názvem Spolek vysokomýtských poetů je nová skupina, založená vysokomýtskou básnířkou Michaelou Prachařovou, za účelem podpory poezie a všech nadějných básníků, ale i milovníků a fanoušků poezie nejen z Vysokého Mýta a okolí. Do skupiny se může přidat či požádat o členství opravdu každý, kdo holduje jakémukoli typu poezie, ať už tra-

diční nebo netradiční. Do skupiny lze přidávat svá vlastní díla, ať už básně nebo odkazy na celé knihy či básně Vašich oblíbených autorů anebo i rozvířít diskuzi o tom kterém díle či básníkovi. Mojí snahou je taktéž uskutečnit v brzké době setkání nejlépe všech lidí ze skupiny nebo alespoň většiny z nich formou autorských čtení.

Skupina má mnoho zajímavých členů, jmenovitě např. pan Václav Franc – básník a také redaktor časopisu ČAJ a jiné, dále Marek Sojka – básník, student Univerzity Pardubice stejně jako já, který letos začátkem roku debutoval svou sbírkou Výplody múzického šílení, kterou stejně jako moji sbírku Deštivý noci s portem naleznete na e-shopu nakladatelství Nová Forma. Dále stojí za zmínku, že členem skupiny je pan Zbyněk Mrvík, autor knihy Jsme zde, abychom byli šťastní a také paní Irena Truhlářová – bývalá učitelka dramatu a nyní lovkyně talentovaných básníků a mnoho dalších zajímavých členů.

Věřím, že naše skupina se bude nadále rozrůstat, stejně jako věřím, že poezie není v žádném případě mrtvá, je jen potřeba jí znovu vdechnout hlas a ukázat, že obzvláště v dnešní zvláštní době je potřeba básnit ještě dřív než kdy předtím.

Michaela Prachařová

Michaela Prachařová
čekárna

sedím na gyndě
se mnou tu sedí
dvě další ženy
jedna mladší
ještě kvete
druhá už
zralá orchidej
čekají až jim
doktor zkontroluje
jejich útroby
co v nich je
co se v nich skrývá
co v nich je
na zdi visí
plazmová telka
a v ní ženská
s přízvukem
mluví o
prevenci vaginální mykózy
a svět
se v tu ránu scvrkává
do jednoho malého místa
v ženském klíně
a slunce
zaživa bičuje a smaží
jedoucí auta
a někde na univerzitě
je probírán Nietzsche

*(ze sbírky Deštivý noci s portem,
vydalo nakladatelství Nová Forma, s.r.o. v roce 2021)*

Jičínská básnířka a překladatelka Draga Zlatníková se koncem října dožívá významného životního jubilea. Dovolte, abych v krátkosti připomněl její literární počiny. Vystudovala Pedagogický institut v Hradci Králové. Po mnoha letech působení na různých typech škol pracovala v oblasti kultury. Věnuje se též překladům poezie, hlavně ze srbochorvatštiny. Vydala básnické sbírky *Opožděná chůze k duze* (Kruh, Hradec Králové, 1991) a *Nápovědy* (Presstar, 2006), její verše pro děti doprovodily omalovánky *Všude kolem je krásně* (ČSOP Křižánky 1997). Přeložila nebo se podílela na překladu Barbara Y. Flamandová: *Spříznění osudem* (Onyx, Praha 2000), Barbara Y. Flamandová: *Podíl Stínu* (Onyx, Praha 2004), Barbara Y. Flamandová: *Život ve všech podobách* (Onyx, Praha 2008). Přeložila knihu Emira Kusturici *Cizinec v manželství* (Garamond, 2016) a pohádkovou knížku Dubravky Kolanovićové a Stjepana Liceho *Dárek pro Ježíška: Vánoční příběh* (Portál, 2012).

Jedním z nejvýznamnějších počínů byl překlad knihy Emira Kusturicy, který vyšel česky pod názvem *Cizinec v manželství*.

Knihu Draga představila v jičínské knihovně 8.března 2017 (viz snímek Martina Žantovského).

Krátce knihu představím: *Ve světě zalidněném pitoreskními postavami sarajevských obyvatel se tři dospívající kamarádi Dragan, Alexa a Kostja střetávají se světem svých rodičů, jejichž osudy se pokoušejí v bouřlivém odporu i láskyplném objetí překročit. V příbězích šesti povídek inspirovaných autorovým dětstvím v Sarajevu 70. let zažívají dospívající mladíci první milostné příběhy i dobrodružství a přicházejí o první ideály v typické atmosféře Kusturicova magického realismu.*

Možná Vás napadne, proč Draga má tak blízko k překladům ze srbochorvatštiny. A jak přišla k netradičnímu křestnímu jménu? Dovolím si odcitovat krátkou ukázkou z rozhovoru *O cestě ke kořenům*, který jsem s ní dělal před lety pro časopis autorů Jičínska. Celý najdete zde: https://ikobra.rehec.cz/pdf/caj/caj_063.pdf.

Drago, jak to začalo?

V Jičíně, na výstavě fotografií budov, které projektoval pro Sarajevo Karel Pařík, rodák z nedaleké Veliše. Výstava se konala v květnu 2010 v Regionálním muzeu a galerii Jičín a jmenovala se “Karel Pařík – architekt Bosny a Hercegoviny”. Se zvědavostí jsem čekala na to, zda na vernisáž přijede někdo z ambasády, protože v Sarajevu – hlavním městě Bosny a Hercegoviny žila rodina otcova bratra, dosud žije zbytek jeho potomků a já jsem toto město a část příbuzných navštívila jen jednou, a to v r.1967. Zástupci ambasády přijeli a já jsem si dodala odvahy a oslovila ženu, která zřejmě všechno organizovala – Zvezdanu M. Na dlouhé povídání neměla čas, vyměnily jsme si kontakty a potom nastala mailová záplava pozvánek na různé vernisáže a křty překladů knih bosenskohercegovských autorů. Ale nejdříve jsem byla požádána o ukázky z vlastní tvorby a překladů poezie. Nebyl to problém, neboť moje první překlady poezie sahají do roku 1980, jsou z charvátštiny a srbštiny a měla jsem je z velké části přepsány v počítači. Při setkání s ing. Zvezdanou padlo několikrát z její a mé strany jméno rodného města mého otce a místa posledního odpočinku mých, nikdy nepoznaných prarodičů, města Banja Luky. V té době jsem vůbec netušila, že Banja Luka je velice kulturně aktivní město a že pořádá mimo jiné mezinárodní setkání spisovatelů pod názvem “Kočićeve književni susreti” – v Banja Luce jsem bohužel nikdy nebyla.

Jak bys shrnula zážitky ze své cesty ke kořenům?

Přes počáteční lítost nad tím, že byla tak nepochopitelně a amatérsky zrušena účast všech zahraničních autorů, jsem si nakonec přivezla nenahraditelné a šťastné zážitky ze setkání se zbytkem naší původní rodiny: s poslední sestřenicí a její velikou rodinou v Zágrebu v Chorvatsku, viditelné stopy po tom, že pocházíme z českého

dědečka a charvátské babičky, že naším společným jazykem momentálně je charvátština (u mě spíše směs mezi srbštinou a charvátštinou), ale byla jím na začátku minulého století i čeština, že můj poslední žijící bratranec v Sarajevu se na mě neobvykle moc těšil a jeho vzpomínky na tatínka Josipa mi pomohli upřesnit představu o dětství mého otce, že jsem ke konci pobytu už nejen mluvila, ale i myslela charvátsky, že jsme každý nějakou znalostí získanou od svých rodičů (sourozenců Alojzije, Josipa a Zdenka – mého otce, +1969) přispěl k rozepsání “rodového stromu” (rodokmenu), že nejčastějším ženským křestním jménem je Draga – Dragica, nejčastějším mužským jménem je Dragan – Dragutin – Drago, Jan – Ivan – Johann, Zdeněk – Zdenko. Moje soukromé poznatky říkají: během 12 dnů jsi se dotkla 5 zemí a zvládla jsi to fyzicky perfektně vzdor úmorným vedrům, nebylo třeba nic předstírat – převládala bezprostřednost na obou stranách a můj dům je teď zas pro změnu otevřen jim (jak se říká), stále čtu z básnických sbírek a začala jsem překládat, objevila sloveso dragovati v básni Drago Ivaniševiče „Tvoje ruce“ a našla si jeho význam ve slovníku (pro mě milé překvapení) moje znalost charvátštiny se neztenčuje, neboť dostávám maily, které začínají oslovením: Drága Draga...

Draga Zlatníková O vztazích

Zdánlivě volní jsme tak nesvobodni
Život jak kárku táhnem den po dni
nikdy s ním v rytmu – před ním či za ním
Namísto pohlad' říkáme bodni
dravce slov pustíš někoho zraní
Potomkům křídla stavíme pro lety
Stoupejte vzhůru cesty jsou projety
Sestřihnem peří když chtějí svůj řád
Po lásce zloba stoupá až po rety
Oni chtěj výšku nás děsí už pád
Vztahy jak uzly cest myši polní
spletly nás odolné – teď jsme neodolní

ČERTÍK V TRABANTU

(Podle Michala Viewegha Václav Franc)

Když se Oskar podíval na poslední recenzi jeho nové knížky, mimochodem byla pod ní podepsána docela neznámá Lucie Líbalová, docela se naštvál. Co si to dovoluje, kráva jedna! Okamžitě si vygoogloval informace o autorce, ale moc toho na netu nenašel. Asi jí chybí orgasmus! Jinak by nemohla napsat takovou pičovinu. Prostě ženská bez orgasmu je jako ženská bez fantazie! Co to tady plká, že jeho povídky jsou jako šestkrát vymáchaný pytlík čaje, výluh bez špetky fantazie a nových nápadů. Stokrát omleté narážky na ženská ňadra, prášky na erekci, nebo mu za to platí nějaká farmaceutická společnost jako za reklamu na její výrobky? Tak to už je docela silný kafe! Nebo tady: Autorovi se zřejmě postaví, když si čte ty svoje výplody. Pak nemusí ani užívat pilulku. Asi mu chybí šukání, proto do těch povídek míchá zoofilii i pedofilii, prostě kde nic není, ani smrt nebere! Nad tou poslední větou se Oskar zastavil. Smrt?! Nedávno na něj sáhla a od té doby už nic nebylo jako dřív. Nejen, že přišel o manželku, ale i o paměť a nakonec ani to psaní mu už zdaleka nešlo tak lehce jako před tím, než mu praskla aorta. Vrátil se sice zpět, zřejmě tady ještě má nějakou práci, nějaké poslání, ale jaké, to si za Boha nemohl vzpomenout. Nalil si double Tullamore Dew, ačkoliv mu to doktor zakázal. Nakonec zakázal mu vlastně všechny světské radosti, které Oskara ještě jakžtakž držely při životě. Kromě psaní. I sex jen postupně a pomalu. Už žádné divočení, žádné volvo, porsche, medřák nebo renault, ale jen pomaloučku jako škodovka, nebo nedejbože trabant.

Ještě než pocítil teplo v oblasti žaludku, napadlo jej, jestli ty ostatní recenze na jeho poslední knížku, vesměs vyznívající příznivě, nejsou vlastně jen medvědí službou. Ano, litují jej, mrzáčka, kterému se ani nepostaví, když uvidí obnažené ženské ňadro, litují jej, proto ty smířlivé recenze od lidí, kteří mu dříve nemohli přijít na jméno. Proto mu lžou, neříkají pravdu. Milosrdná lež. Tak se to přece říká u lůžka vážně nemocného. Ti, kteří jej dříve cupovali za každé slovo, za každou větu, najednou píší, jak vyžívá, jak jeho kniha odráží realitu do našich životů, jak ukazuje světlo ... jaké světlo ukazuje, když jej

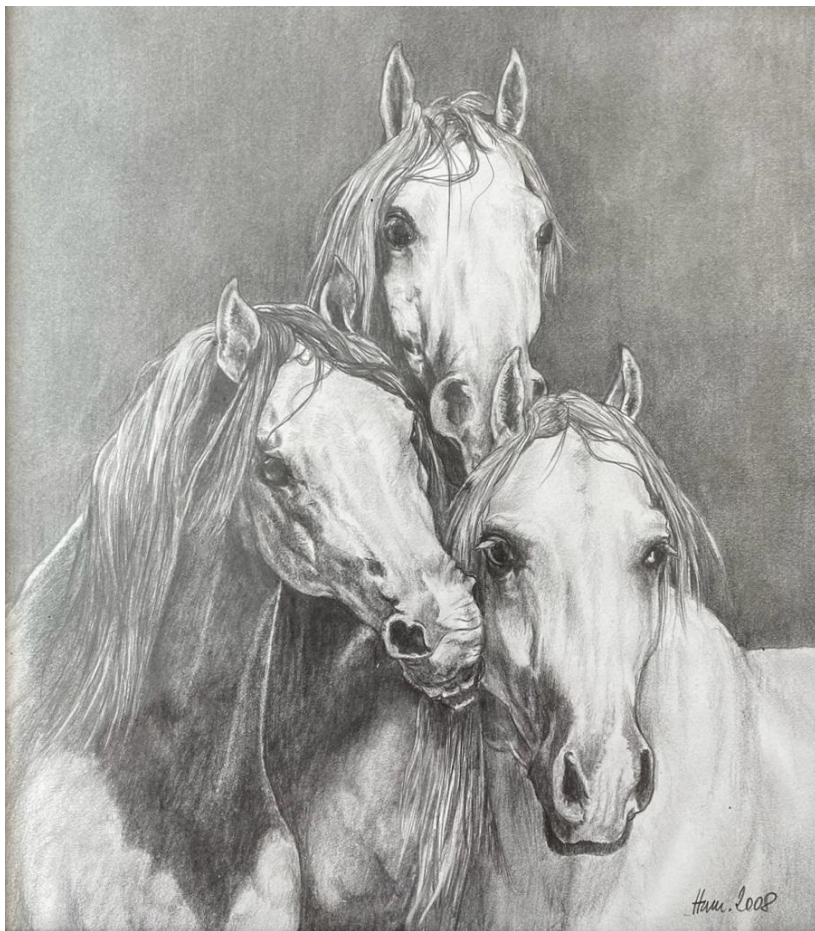
vlastně štve, že všechno není jako dřív? No jako dřív?

Možná by některé věci změnil, nemusel všude vyzvonit svoje nevěry, třeba by Hedvika zůstala. Třeba by ani ta aorta, třeba by ... pozoroval na sobě, že opravdu některým věcem nepřikládá takovou důležitost jako dřív. Třeba když mu Renata řekla, že jejich hluboce intimní záležitosti jsou tak maximálně třináct centimetrů! Tenkrát ji okřikl, že čtrnáct a půl! Dneska by mu to bylo už jedno. A tohle myslí ti pisálci, když uvádějí ve svých slintech, že vyzrává, že ukazuje světlo, že se obnažuje ... Měl pocit, že v kalhotách přece jenom pocítil drobné pnutí. Že by to s ním ještě nebylo tak špatné. Vlastně jej zachránila. Měl by jí poděkovat. Řekla mu pravdu! O jeho erektci, o jeho psaní! Žádné milosrdné lži, žádné kecy, ale tvrdě na věc. Začal si představovat redaktorku Lucii Líbalovou, jak se obnažuje, jak se opaluje nahoře bez na horkém slunci někde na Makarské, jak si sundává kalhotky a proud moči kropí pláž někde na chorvatském pobřeží. Jak líbá Líbalová? Zaradoval se, že zase funguje, ale ... především vzal noviny a pod recenzí našel mail „Lucina95@seznam.cz“. Co může znamenat ta číslovka? Že by velikost poprsí? Nebo rok narození? Musí jí poděkovat, že mu konečně otevřela oči. A přivedla k životu to mrtvé zvířátko. Musí ji pozvat na drink a pak ... třeba bude všechno jako dřív. Žádný čertík v trabantu, ale ďábel ve ferrari. A pro jistotu si na první schůzku vezme jednu pilulku. Co kdyby ...

(Povídka z knihy *Literární fantazie* Václava France, vydalo nakladatelství Epika, duben 2023)

**Literární fantazie
Václava France**

Narine Abgarian - Čtyři ženy a jeden pohřeb

Prostor, 2023

Překlad do češtiny Kateřina Šimová

Narine Abgarjan (Abgaryan), arménsky: Նարինե Աբգարյան, rusky: Наринэ Абгарян (*14.1.1971) je ruská spisovatelka a bloggerka s arménskými kořeny.

V roce 2011 byla nominována na cenu Velká kniha a v roce 2016 získala ruskou literární cenu Jasnaja Poljana, v roce 2020 ji časopis The Guardian označil jako výraznou evropskou autorku.

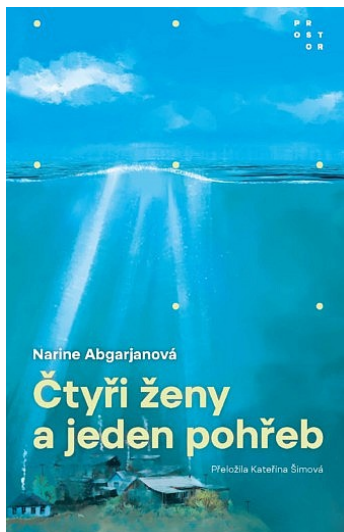
Narodila se v Berdu v Arménské SSR v Sovětském svazu do rodiny lékaře a učitelky jako nejstarší z pěti dětí. Její dědeček z otcovy strany byl uprchlíkem ze Západní Arménie, babička pocházela z Východní Arménie. Dědeček z matčiny strany byl Armén z Karabachu, babička Ruska z Archandělské oblasti.

Chodila do hudební školy na klavír, vystudovala ruštinu a literaturu na Státní univerzitě jazyků a sociálních věd v Jerevanu, v roce 1993 se přestěhovala do Moskvy, kde pracovala jako účetní a prodavačka.

Její cesta k literatuře se začala, když si založila blog v Živom Žurnale (Живой Журнал). (zdroj databáze knih)

Již dříve vyšla česky její kniha Tři jablka spadlá z nebe (prostor, 2020, překlad Kateřina Šimová). A určitě se i po ní podívám, neboť mě kniha Čtyři ženy a jeden pohřeb mimořádně zaujala.

Děj knihy se odehrává v arménském městě Berd, kde v úvodu dochází k úmrtí zedníka a pokrývače Simona. Ten měl několik milostných poměrů a jeho žena Melánie si s ním užila, i když

o vztazích věděla a nezbývalo jí, než je manželovi tolerovat. Stejně čas od času udělala skandál, rozbíjela talíře a vyhrožovala sokyni.

Na pohřbu se opět setkávají Simonovy milenky, Sofie, se kterou měl dceru Vasilisu, Elisa, jejíž synové odešli do Ameriky, Silvie a Susanne. Následují kapitoly věnované vždy jedné z žen, ve kterých autorka, se znalostí poměrů v městečku, vypráví jednotlivé osudy. Většinou se jedná o neradostné vzpomínky ztrápených žen, toužících po klidném životě a láskyplném objetí, které nacházejí právě u Simona.

Jednotlivé hrdinky jsou určitou kronikou doby, otiskují se v nich příběhy občanské války, obou světových válek, období sovětské vlády až po současnost a rozpad Sovětského svazu.

Simon představuje pro ženy naději, sílu, která jim vrací chuť do života, sebevědomí či pocit, že ne všechno na světě je špatné a kruté, jako život, který většinou poznaly.

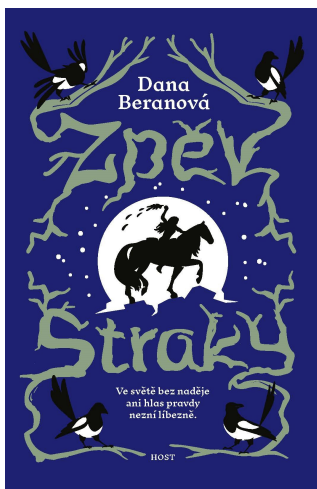
Závěrečná kapitola je zajímavě nahlížena Simonem na svůj vlastní pohřeb.

Kniha je napsaná tak, že čtenář se od ní neodtrhne. Dalo by se říct, že jsou to vlastně čtyři samostatné povídky, ale autorka prolíná osudy jednotlivých akterek tak, že se v závěru zajímavě protnou, což ještě zvyšuje napětí knihy a příběhů.

Václav Franc

DANA BERANOVÁ - ZPĚV STRAKY

Host, 2022

Ač nejsem klasický čtenář žánru fantasy, rád jsem si knihu Dany Beranové přečetl. Dovolte, abych autorku žijící v Řehči u Jičína představil: Narodila se v Jičíně. Ve dvaceti letech se odstěhovala na vesnici, kde s manželem a dvěma dcerami žije dodnes. Do Jičína nadále jezdí za prací. Pracuje v nemocnici jako rentgenová laborantka. Psát začala už na základní škole. Nejdříve básničky, později povídky a pohádky. Její prvotina v žánru fantasy byla určená dětem. Jmenuje se *Eva a*

Kniha poznání a vyšla v roce 2014. Věrná žánru zůstala i nadále, a sice povídkou *Nikdy neříkej nikdy*, kterou můžete najít v antologii *Žena se lvem* (2016).

V dubnu 2022 ji vyšla v časopise *Pevnost* povídka *Pláňata*, která je součástí knihy o čarodějce léčitelce Henice, která pod názvem *Zpěv straky* vyšla na podzim 2022 v nakladatelství Host. V současné době píše druhý díl.

Téma fantasy proniklo i do další Daniny tvorby, totiž psaní písňových textů, pro které její manžel skládá melodie.

(zdroj životopisu: *Pevnost* 5/2022)

Jak charakterizovat ve zkratce knihu? Je to příběh o naději ve světě plném násilí, válek a bezpráví. Je to mystický příběh ženy Heniky s podivuhodným osudem v mládí, toužící po jiném světě. Ačkoliv nemá moc svět změnit, snaží se svými prostředky udělat život aspoň o kousíček lepší, snesitelnější.

Vlastně už v úvodní kapitole Nečekaný dar je čtenář vržen do drsné reality. Viz cituji: „Lidi se rvou od počátku věků. Je to jejich přirozenost. Žádná lidskost vlastně neexistuje. Měla jsi štěstí, že během tvého krátkého života byl v téhle zemi mír. Jak vidno, je mu

konec.“ Jak aktuální slova do dnešních časů.

Autorka knihu rozdělila do samostatných kapitol, každá tvoří určitý celek. Právě kapitola Plánata je podle mého názoru nejlepší. Děťští vojáci před hrůzným samostatným úkolem, který bezezbytku splní. Z této části přechází mráz po zádech. Viz cituji: *„Chlapci stáli tiše. Jejich řadami se šířil strach. Henika začínala chápat, proč markrabě Raul poslal do bitvy nezkušené děti. Tušila, kdo proti chlapcům cválá.“*

Henice pomáhá klisna Potvora a straka Triška, jejíž původ je zahalen tajemstvím. A třeba lék Vitalis, lék, díky němuž čarodějnice nestárnou, člověku vrací sílu žít. V knize se dozvíme, co je vyvázání (zpretrhání pout mezi matkou a dcerou čarodějkou ve věku nejdříve 100 let dcery) a spousty dalších pozoruhodností ze světa magie. Dočkáme se nejednoho dějového zvratu.

Přes všechny peripetie kniha končí optimisticky, viz cituji: *„Henika se zhluboka nadechla. Cítila, jak její špatná nálada z posledních dní odplovává. Triška ji nakazila svým záplem. Víc než kdy dřív věřila ve svoji sílu, svoji magii. Chtěla znovu léčit a pomáhat lidem. A ještě víc.“*

Závěrem musím napsat, že Dana Beranová zdárně navázala na svoji předešlou knihu *Eva a Kniha poznání* a ve své tvorbě postoupila o level výš.

Zpěv straky je kniha, která je literárně zdařilá, bez zbytečné vaty, napínává od prvních stránek do konce.

Věřím, že autorka nasazenou laťku udrží i v chystaných pokračováních příběhu čarodějky a léčitelky Heniky. Jak vím, chystá pokračování.

Václav Franc

Vzpomínka na literáty našeho kraje

Leontina Mašínová (16. března 1882 Plzeň – 10. února 1975 Lázně Bělohrad) byla česká spisovatelka, autorka historických a historicko-biografických románů, sbírek pověstí a legend a dětské literatury.

Narodila se v Plzni jako dcera lékárníka, dětství prožila v Plzni, Praze, Zbraslavicích a v Kutné Hoře, kam se rodina přestěhovala po smrti otce. Absolvovala kutnohorský učitelský ústav voršilek a až do předčasného odchodu do penze ze zdravotních důvodů v roce 1930 působila jako učitelka na měšťanských školách: nejprve v obcích Hrubý Jeseník, Loučeň a Pečky, od roku 1923 v Lázních Bělohrad. Krátce, ve školním roce 1920/21, učila na Slovensku v Liptovském Mikuláši. V Lázních Bělohrad žila až do konce svého života, po penzionování se plně věnovala literární tvorbě. Na všech svých působištích se zapojovala i do místního kulturního a veřejného života. Počátky jejího mimoškolního působení jsou spojeny s loutkovým divadlem, pro něž napsala několik her. Od počátku 20. let pracovala ve Společnosti přátel literatury pro mládež a přispívala do časopisů pro děti nebo dětských příloh novin (Úhor, Lidové noviny, Právo lidu, Venkov). Později publikovala také v Časopise učitelském a Učitelských novinách nebo regionálním tisku. Významnou úlohu v jejím životě hrála víra: jako aktivní členka Českobratrské církve přispívala od 30. let do časopisů Český bratr, Jednota bratrská, Kostnické jiskry a Růžový palouček. Též redigovala Bratrský zpěvník (vyd. 1954). V Lázních Bělohrad spolupracovala s městským muzeem a kulturní a propagační komisí města, sbírala národopisné materiály. Město jí v roce 1945 udělilo čestné občanství, je zde pohřbena na hřbitově na Byšičkách.

Poezie

Alena KORDÍKOVÁ

CHRÁM V CHARTRES

Chrám v Chartres úžeh gotiky
Vzklenutý portál - oslí hřbet
Vábí ctnostné i viníky
Po celé stovky let

Překrásné barvy vitráží
V slunečním vlahém šerosvitu
Srdce do zvonu naráží
V obrazech mimo realitu

Prostor sycený božím slovem
K nebesům stoupá gloria
Lehkost se vznáší nad olovem
V modlitbách k tobě Maria

Jen hvězda nad chrámem
Zachází zlatocelá
Peříčka padají
S perutí archanděla

S údivem k strohé gotice
Spirále labyrintu
Slepě poklekám modlím se
V závratí jako po absintu

Ta katedrála si zaslouží obdiv
Vnitřní bílá sloupová loď
Pluje si mimo příliv odliv
Je ukotvená vzducholod'

Chrlíče touží po dešťové vodě
S úšklebkem shlížejí k zemi
Ten chrám je cestou ke svobodě
Panně Marii zasvěcený

MÁM SOUCIT S MĚSÍCEM

Mám soucit s Měsícem když ubývá
Zrazuje světlo novoluním
Vypadlý suk z trámové noci
A hvězdy k úžasu padají do kapradin
Světlušky hasnou v travinách
Červení ptáci šli už spát
A v dálce houká sýček...

Chtěla jsem mnohé vykonat
Naslouchat a slyšet...

Uvádá jasmín sládnou lípy hořkne pažit

Chtěla jsem mnoho vidět
Hodně zažít...

Ještě se párkrát rozední
Než si mě vezme smrt na cestu dlouhou...
Poslední?

HVĚZDY

hvězdy jsou květy pampelišek
v noci hozené do řeky
sní zasmušilé labutě a ráno nadosah
v dálce slyším vlak zraňuje stesk
a město mokvá deštěm
ještě pár básní a opadá listí
v jiskření kapek uzřím tvář
tamburína platanů v bezvětrí utichá
jen ztěžklý hlad hlíny
která je blíž už nadohled
Jako ty zpité hvězdy
hraje hru o život

LÉTO S HAMLETEM

Jaro přepadá do léta
Den hlavu k zemi sklání
Chtěla bych potkat Hamleta
Prožít s ním milování

Bláznovství píše nový příběh
A ten mi nejde z hlavy
Čekám a čekám vím že přijde
Jen on bude ten pravý

Hořce se stýská vzdálený
Upíjím nápoj lásky
Na věci už nic nezmění
První stařecké vrásky

S tebou můj milý Hamlete
Chci prožít zbytek léta
Stopem cestovat po světě
A naučit se létat

Znám tě vysněný Hamlete
Důvěrně jako dech
S básněmi Vaška Hraběte
A kytkou ve vlasech
ptáčata vylétají z hnízda do léta
staleté lípy ze hřbitova voní
šípková růže odkvétá
ještě je prázdko pod jabloní

V ÚDIVU

Archanděl s mečem na samé špičce chrámu
Nese na bedrech tíhu dne
Rozumem zázrak sotva chápu
I duše snadno podlehne

Hora se tyčí z moře v Normandii
Odliv obnažil písky tekoucí
S úchvatnou krásou v harmonii
Mont-Saint-Michel dech beroucí

Jindřich TOŠNER JAK SE MÁME

V televizi a tisku posledních dnů se opakuje objektivně nezodpověditelná otázka: „Máme se lépe než před rokem 1989?“. V odpovědi se objevují stížnosti na chudobu mnohých, na nešvary, krádeže, nepoctivost politiků. Málokdo uvede hlavní rozdíl. Možnost nezávislých voleb a svobodu. Kdo nezažil „nesvobodu“ minulosti, neví, co svoboda znamená. Dnešní čtyřicátníci si neumí představit, že by byli z politických důvodů vyhození z práce, že by nemohli cestovat, že by se nemohli přestěhovat, kam se jim zachce. Je pro ně samozřejmé, že se nemusí bát politických procesů končících vězením nebo popravou, že mohou studovat na školách, na které stačí jejich intelekt, že mohou číst knihy, vidět divadla a filmy ze všech koutů světa, že se mohou hlásit k jakémukoliv náboženství nebo politické straně.

Změnou společenského řádu (revolucí) se nemění lidé. Hloupí zůstanou hloupými, zloději zůstanou zloději, dobří a schopní lidé zůstávají také stejní.

Sametová revoluce nebyla zárukou, že se všichni budou mít lépe. Dala jen příležitost, aby se lidé lépe měli, cítili se svobodnější, mohli

dělat, co je baví, mohli se vzdělávat, zbohatnout, žít déle v příznivých podmínkách. Lidé, kterým se po revoluci nevede dobře, to berou jako osobní újmu, nespravedlnost. Čekali, že jim štěstí samo spadne do klína, a ono si sedlo na souseda.

Hlavním principem demokracie jsou svobodné volby. Ty před revolucí svobodné nebyly. Dnes si občané stěžují na současné politiky. Zapomínají, že si je svobodně zvolili. Lidé, kteří k volbám programově nechodí, nemají právo na jakoukoliv kritiku. Volby na všech úrovních mají zásadní důležitost. Snad se tím budeme v blízké budoucnosti řídit a věnovat jim pozornost.

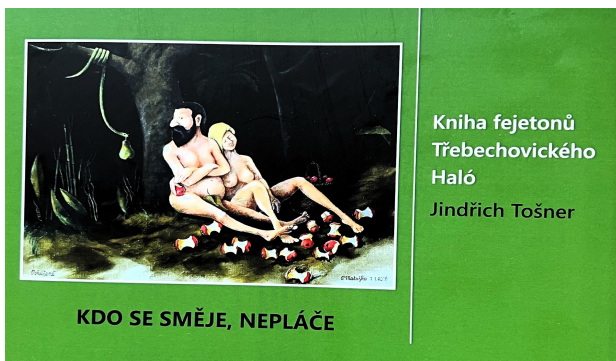
Pocit štěstí a spokojenosti je velmi subjektivní. Jeho hodnocení je obdobou měření obvodu pasu gumovým měřítkem. Nehodnotíme změnu z obecného hlediska, ale jen mírou svých životních úspěchů (neúspěchů), situací, o které jsme se sami přičinili. Velmi rychle se mění. Šlápne-li do psí hromádky stresovaný, neúspěšný člověk, začne nadávat na vládu, na starostu, na křivdu celého světa. Šlápne-li do ní nezakomplexovaný, zdravý člověk, řekne si: „Ještěže mám boty. Musím je očistit a poběžím dál“.

Názory na to, jak se máme, se mění každý den. Když jsme našťvaní, nebude nám nikdo říkat, že se máme dobře.

Typická je odpověď

sportovního fandý: „Za komunistů bylo lépe. Byli jsme mistři Evropy ve fotbale a teď jsme prohráli i s Bulharskem“. Tak pozor na psí hromádky a na to, co hodnotím.

(Z knihy fejetonů Jindřicha Tošnera Kdo se směje, nepláče.)

Již popatnácté bude letos udělena Mobelova cena za poezii. V prvním ročníku v roce 2008 získal cenu Lubomír Brožek za sbírku *Paměť ohně*. Od té doby ji získala hezká řádka známých básníků a básníek, jmenujme namátkou Jiřího Žáčka, Miroslava Huptycha či Alenu Vávrovou.

Mezi oceněnými najdete i jména členů Střediska východočeských spisovatelů. Viz přehled oceněných autorů a sbírek:

2009 - Mobelova pochvala: Martin Vídeňský, Petr Musílek

2011 - Mobelovo uznání: Luboš Zelený za sbírku *Slovapění*

Mobelova pochvala: Václav Franc

2012 - Mobelova pochvala: František Uher

2013 - Mobelovo uznání Věra Kopecká za sbírku *Architektura času*

Mobelova pochvala: Libuše Matysíková

2014 - Mobelova pochvala: Věra Kopecká

2015 - Mobelovo uznání: Jindřich Tošner za sbírku *Láskolamy*

Mobelova pochvala: Zdenka Líbalová, Libuše Matysíková, Václav Franc

2016 – Mobelovo uznání: Jana Wienerová za sbírku *Krajina pod slovy*, Jindřich Tošner za sbírku *Místo dotyku* a Jindřich Tošner za

sbírku *Bezpečná vzdálenost*

Mobelova pochvala: Marta Urbanová, Václav Franc, Libuše Matysíková a Věra Kopecká

2017 – Mobelovo uznání: Jindřich Tošner za sbírku *Šach králem*

2018 - Mobelova kniha exkluziv: Jindřich Tošner za sbírku *Nejisté vztahy*

Mobelovo uznání: Věra Kopecká

2021 - Mobelovo uznání: Martin Vídenský za sbírku *Vykročení ze stínu*

Mobelova pochvala: Luboš Zelený

Kdo si odnese ocenění za rok 2022 se dozvíme 23. září 2023 v 15 hodin v Galerii a kavárně Dromsa v Praze 3.

Veškeré informace o soutěži najdete na stránkách <https://www.marhoul.eu/mobelova-cena-archiv/>

XXIV. MEZINÁRODNÍ DNY POEZIE BROUMOVĚ

XXIV. Mezinárodní dny poezie v Broumově se budou konat ve dnech 20. října až 22. října 2023. Setkání se uskuteční za podpory Města Broumova, Agentury pro rozvoj Broumovska a budou součástí Východočeského podzimního uměleckého maratónu pořádaného Střediskem východočeských spisovatelů.

Cílem setkání je obohatit kulturní život Broumova, přiblížit žákům a studentům broumovských škol současnou poezii a její tvůrce, vytvořit prostor k vzájemnému poznávání a prezentaci tvorby zúčastněných autorů nejen z Česka, ale i ze zahraničí, obohatit jejich tvorbu o novou inspiraci a přispět ke zkvalitnění jejich tvorby, propagovat region Broumovska a prohlubovat spolupráci se zahraničními autory.

Hlavní organizátorkou je Věra Kopecká, která akci organizuje již od roku 2000. Před časem, u příležitosti 20. ročníku v roce 2019 jsem Věru vyzpovídal o počátcích této mezinárodní akce:

Věro, jak vůbec vznikl nápad na pořádání pravidelných setkání českých a polských autorů? Jaké byly začátky?

Dříve než jsme začali v roce 2000 organizovat první ročník, vlastně

takový pokus o setkání básníků, byli jsme, myslím tím autory z Broumova, po několik let hosty večerů poezie v Polsku - v Nové Rudě, Kladsku i jinde. Domnívala jsem se, že bychom i my, na české straně, měli přispět ke společnému setkávání a poznávání se. Také jsem vzpomínala s pocitem stesku na kurzy Lidové konzervatoře (umělecký přednes, divadlo poezie, literární tvorba) v Praze, které jsem absolvovala v letech 1980-85. Tam nešlo o pouhé setkávání, ale o formu studia. Lektory byli herci, divadelní a rozhlasoví režiséři, básníci, překladatelé, profesori, kteří tou dobou třeba nemohli na univerzitách působit. Mnohému jsem se tam naučila a čerpám z toho poznání dodnes. A tak i Dny poezie, které organizuji, nejsou jen pouhým setkáváním se a prezentací tvorby, ale jejich součástí jsou i tvůrčí dílny, někdy přednášky na témata z české a polské literatury, přednášky a připomínky k prezentaci poezie. Samozřejmě na jiné úrovni než jaká byla v Lidové konzervatoři v Praze, ale některé prvky, nápady jsem se snažila využít i na tom malém prostoru dvou dní v roce a s lektory z řad účastníků.

Obdivoval jsem i tvoji vydavatelskou činnost, každý ročník totiž přinesl sborník účastníků akce. Jak náročné bylo sborník připravit?

Jsem zvyklá učit se za pochodu a tím, že začnu věc dělat. Tak to bylo

i se sborníkem, s jeho sestavováním i zpracováním na počítači. Dodnes si u toho občas zanedávám, když autoři nemají u svých básní nadepsané své jméno a neužívají základní pravidla psaní na počítači. To vždy pro mě znamená mnoho zbytečné práce. Na druhé straně jsou sborníky jakýmsi zhmotněním, utrvalením našich setkávání, dávají možnost se k textům vrátit a třeba lépe porozumět i textům polským i kriticky porovnat své s jinými, možná se něco přiučit. Pokládám je za důležitou součást Dnů poezie.

Můžeš připomenout některá polská jména, která patří tradičně k akci?

Především, jak už jsem uvedla, je to Antoni Matuszkiewicz, který překládá české verše do polštiny, účastní se besed, připravil řadu přednášek. Více než deset let se zúčastňuje Dnů poezie Kazimierz Burnat z Vratislavi, člen ústředí Svazu polských spisovatelů (ZLP) a organizátor setkání v Polanici.

Z Valbřichu pravidelně jezdí a o festivalu informuje Elzbieta Gargala, která byla mnoho let vedoucí redaktorkou Valbřišského deníku. Z Nisy přijíždí Jurij Stasiewicz, z Jelení Hory Jan Owczarek, ze Svinoústí Ewa Bugajna, s Poznaně bývala několikrát na festivalu Anna Zalewská, z Varšavy vietnamský básník, který mnoho let žil a pracoval v Polsku Lam Quang My a řada dalších.

Přeji hodně zdaru 24. ročníku Dne poezie. Tobě hodně zdraví, elánu a nadšení do dalších ročníků! Mimochodem už máš nápady na další ročníky?

Nevím, jak dlouho ještě budu mít síly na organizaci Dnů, je to stále náročnější. Nápady obvykle vznikají v průběhu festivalů, nejen tady.

Děkuji za rozhovor.

Václav Franc

Poetický večer v Třebechovicích pod Orebem

Děkujeme za krásný podvečer strávený v kulturním domě v Třebechovicích pod Orebem.

Autor veršů pan Jindřich Tošner spolu s herečkou Klicperova divadla paní Martinou Novákovou přednesli cyklus veršů na téma o ceně života, snů a lásky.

O hudební doprovod se postarala část skupiny JINOTAJ, která zde zahrála písně z právě vydaného CD Šeptání. Konkrétně kytaristka, zpěvačka a autorka hudby a textů, paní Kamila Škvrnová a bas-kytarista pan Filip Vondruška.

V neposlední řadě též moc děkujeme oběma dámám, ředitelce paní Renatě Pazderové a Hance Fišerové, které se o tento nevšední zážitek zasloužily asi nejvíce.

Václav Hruška (převzato z facebooku)

Ve čtvrtek 22. června 2023 se v Hradci Králové konal literárně poetický večer *Láskolamy*, na němž zazněl autorský poetický recitál Jindřicha Tošnera s baječným supportem od Marty Novákové a Luboše Lichého (doprovod a zpěv).

Akce našich členů a jejich vystoupení

Václav Franc vystoupil na jarmarku Knihovny Václava Čtvrtka v Jičíně v sobotu 26.srpna 2023 s programem nazvaným *O velikém zubu aneb popletená pohádka*.

Jindřich Tošner není jen výborný básník, ale taky sportovec. V sobotu 29.dubna 2023 se vydal na trať pětikilometrového závodu.

A jak svůj výkon hodnotil na facebookovém profilu:
Tak jsem běžel 5 km v Hradci za 42 minut. Hodinky mně ukazovaly, že jsem uběhl o 450 m víc, nevím, jak se to stalo. Byl jsem v kategorii nad 40 let 48. , jinak asi nejstarší. Bylo to fajn. Doporučuji.

Radek Vohlidka byl představen v pořadu Mozaika Českého rozhlasu Vltava 17.srpna ve 14 hodin, kde byla zmíněna jeho sbírka *V náručí*.

Výročí našich členů ve 2. pololetí roku 2023

Matysíková Libuše 30.září
Gotthardová Lenka 16.října
Zlatníková Draga 27.října
Macáková Jana 18.listopadu
Jirásek Zdeněk 12.prosince

Blahopřejeme a přejeme hodně zdraví, štěstí, úspěchů tvůrčí pohody a radosti ze života!

Vánoce v Kruhu VÝZVA

Napište vánoční čtyřverší, aby obsahovalo tato slova :

VÁNOČKA, VÝLOHA, VÁNICE, VOŇAVKA

(pochopitelně můžete použít v různých pádech).

Aby to nebylo líto prozaikům,

tak napište krátkou vánoční minipovídku maximálně o padesáti slovech

(za slovo se počítají spojky i předložky),

aby obsahovala výše uvedená čtyři slova.

Zašlete do 15.října 2023 na mail: Franczub@seznam.cz!

Nejzdařilejší práce uveřejníme v Kruhu číslo 74!

Nové knihy našich členů

VĚDECKÁ PRÁCE MÉ ŽENY

ekniha, nakladatelství Eknihy jedou Martina Kolářka

VĚDECKÁ PRÁCE MÉ ŽENY

VÁCLAV FRANC

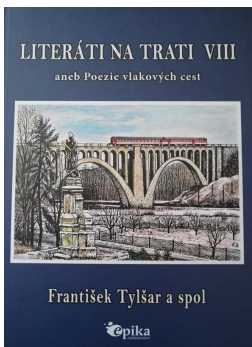
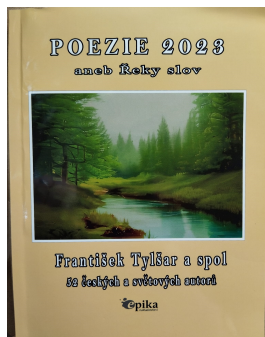
Seznámili jste se někdy v badatelně okresního archivu? Vypravěč knihy ano. Poznal tam svoji ženu, budoucí vědeckou pracovníci Lenku, která pracuje na doktorandské práci o zapomenuté osobnosti našich dějin Vilibaldy Vlčího. V humorně laděném příběhu prožijeme období prvních schůzek, sňatek i dovršení vědecké práce či další peripetie vztahu. Neřesti, ale i klady povah lidí a lidiček dneška, tvoří základ, jakousi pyramidu vytyčených hodnot, nastavují, až satiricky, zrcadlo mnohým z nás.

POEZIE 2023 ANEB ŘEKY SLOV

Vydalo nakladatelství Epika

Sestavil František Tylšar

Mezi dvaapadesáti autory najdete jména našich členů František Uher, Martin Vídenský, Radek Vohlídka, Václav Franc

LITERÁTI NA TRATI X aneb POEZIE ŽELEZNÉ DRÁHY

(53 autorek a autorů)

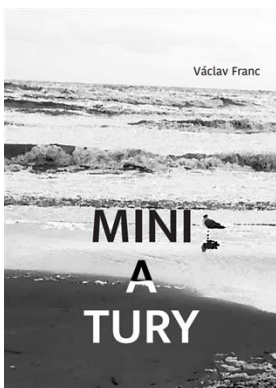
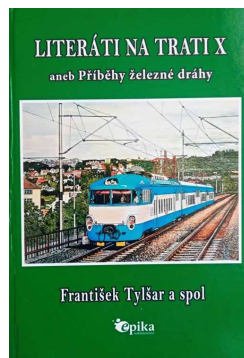
Věra Kopecká, Zdenka Líbalová, Milan Sochora, Martin Vídenský, Radek Vohlídka

**LITERÁTI NA TRATI X
aneb PŘÍBĚHY ŽELEZNÉ DRÁHY**

(68 autorek a autorů)

Jana Burčíková, Václav Franc, Libuše
Matysíková,

Obě knihy vydalo nakladatelství Epika.

Václav Franc je již zkušený prozaik a básník, který se vytrvale držel základní linie své tvorby, ačkoli rozhodně nezůstávala mimo širší pozornost. Sbírkou drobných básní **MINIATURY** (vyd. Jiří Raichl, 2023, 58 str.) jako kdyby výrazně překročil vlastní stín. Jeho úsměvné, někde až objevné verše se pohybují na vysoké intelektuální úrovni, zdobí je bystré postřehy, vyrůstají z podhoubí skryté něhy a vzácně citlivého přístupu. Nescházejí náznaky erotických utajení, které podněcují pozornost, ladí však svoje struny především do přívětivých zátočin života (Hledání, Jinolické rybníky, Zásnuby). Francova nová sbírka působí jako předzvěst kvalitní úrody, ověřující možnosti vymezeného básnického prostoru. Vtipné, střízlivě konkrétní a precizně odpozorované situace čerpají z interních i klasicky obecných aspektů, jsou vizitkou cudné diskrétnosti ve vřelých, rozličně dimenzovaných lidských vztazích. Rozhodně vyvolají úsměvy, pobaví, potěší. Václav Franc možná nezáměrně ujišťuje čtenáře o zbytečnosti obav, že současné lidské nebe jenom nepříjemně zebe. V časech společenské pouštní žízně je každý jeho verš kapkou živé vody.

František Uher

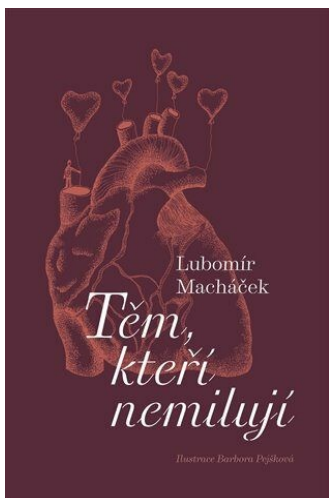
Historické romány si tradičně libují v obsáhlosti. Svátkovy Paměti katovské rodiny Mydlářů mají téměř tisíc stran. Slovy nešetřil ani Miroslav Skačáni v románu **ZÍTŘKA UŽ NEPATŘÍŠ ČERVÁNKY NAD ABYDEM / MAKEDONSKÁ TRAGEDIE** (370 str., 2022). Děj traktovaný do dvou svébytných dílů (proto poněkud komplikovaný název) je přesně koncipovaným překážkovým během s koloritem arogance moci i všedních událostí a vztahů, procházejícím cílovou páskou s plnou mírou tragické bezmocnosti. Zavádí čtenáře do

starověké minulosti. Skačániho přístup k historické literární tvorbě je smysluplný, rozehrává události s otevřenými kartami. Dominují proslavená společenská a válečná esa, nejednou hrající falešnými kartami, aby nakonec byla dějinnými událostmi smetena. Stylizaci zvolil Skačáni záměrně, pracuje s rozpory mezi vůlí a mocí, agresí a obranou, vzpourami jedinců proti dobovým uzancím, pochybnými vítězstvími a fatálními prohrami. Paralely mezi dávnými událostmi a drastickými událostmi současnosti jsou druhou rovinou, nenápadnou vůdčí linií, někdy šalebně zahalenou, jindy konfrontačně otevřenou. Významnou roli hraje naprosto odlišný charakter starověkého společenského prostředí, morálka založená na dobových principech, z nichž vyplývají kořeny emocí a citových vazeb. Jedné z postav vložil Skačáni do úst výrok Je třeba připravit se na smrt. V podstatě se jedná o stěžejní osu románu. Naskýtá se příležitost uvažovat o nápadné podobě mnohých otřesně brizantních událostí, klenoucích nebezpečný most mezi starověkem a našimi všedními dny.

František Uher

Zajímavý charakter získává poezie Věry Kopecké, její myšlenkově bohaté, jen zdánlivě drobné a rozhodně nikoli okrajové sbírky získávají svébytnou formu básnického seriálu, třeba rozdílného zvolenou formou vyjádření, ale tkaného stejným vláknem. Potvrzuje to nejnovější sbírka **STRÍPKY Z CEST** (vyd. a fotograf. doprovod Kopecká, 2023, 164 str.) Básnířka volí do pěti pasáží rozdělené verše, tvořené populárním principem orientální poezie, umožňující zavěsit do čtenářského prostoru drobné jiskřivé perličky, jimž je vlastní námětová a metaforická pestrost. Jsou to skutečně střípky z autorčiných bohatých cest, prozrazující vřelý vztah k domovskému prostoru, v současné době okázalého evropanství stále vzácnější.

František Uher

Po nedávném souboru detektivních příběhů Vrchní komisař má rád Poirota připravil Lubomír Macháček obsáhlou povídkovou knihu **TĚM, KTERÍ NEMILUJÍ** (vyd. Mervart, 2023, 242 str., il. B.Pejšková). Účelná řetězová struktura řazení povídek připomíná preludování dobře sehraného orchestru. Do válečných dob zavádí čtenáře úvodní povídka, z níž v úsměvném prostoru zavane místy až ledový chlad. Macháček je mistrem povídkové tvorby, hraje se čtenáři poctivou hru, jeho postavy zápolí s životními komplikacemi, s útěšnými situacemi, rozvraty, skepsemi, depresiemi i iluzemi, ale stále jsou

naprosto věrohodné. Na pozadí událostí se obvykle chvěje nenápadné světlo naděje. Nahlízejí do minulosti, bez příkras hledají řešení vlastní budoucnosti, v kontextu se skromně zářícími světy i bujarostí falešných iluminací. Macháček má pro svoje literární protagonisty pochopení, úspěšně se vyhýbá černobílému vidění světa, se shovívavým nadhledem k maloměšťácké identitě jedinců,

jaké věkovitější čtenáři pamatují, některé negativní vlastnosti lidí mají nezničitelné kořeny. V Macháčkově podání není ani pro ně život peříčko, jako zajisté není peříčko napsat kvalitní povídky, z nichž mnohé postřehy uvíznou čtenářům v paměti. František Uher

Kniha **KAŠTAN** (nakladatelství Kmen, 2020) autorky z Nového Města nad Metují Jany Burčíkové nás zavede do budoucnosti, kdy planeta Země nebude mít dostatek pitné vody a dalších zdrojů potřebných pro život. Po atomové válce je planeta zničena, takže nezbývá než hledat jiné místo k životu. Babička se sice narodila ještě na planetě Zemi, ale její syn René a vnučka Stelinka už na planetě Bobule.

Babička si ze Země přivezla jeden kaštan a encyklopedickou knihu, pomocí které seznamuje vnučku s životem na Zemi. Malá Stela nemá na nové planetě žádnou budoucnost, ale jak se ukazuje, je vnímavá a kaštan zasadí, což v závěru knihy podstatně ovlivní události na planetě.

Kromě dějové linie babička a vnučka čtenář poznává i vztah Reného k manželce Karin, ale především lásku k Sáře. Jenže na planetě Bobule je všechno předem naplánováno, takže vztah Reného a Sáry není žádoucí. Sára čeká dítě, René je odsouzen a uvězněn, ale věci se přece jenom mění, velký podíl na tom má malý stromček kaštanu a odvaha některých lidí.

Kniha je smutnou sondou do našich životů, kde jsou na prvním místě peníze. Viz str. 61 -62, cituji: Hnali se za penězi. Aby mohli mít. Mít to, co má soused, kolega v práci,... Nebo ještě lépe, mít víc. Něco lepšího.

Není to přesná definice naší konzumní společnosti?

A co naše ekologie na papíře: Viz str. 81-82, cituji: *Čeho má člověk dostatek, toho si přestane vážit. Tak to bylo i s vodou ... Obrovské zásobárny vody, jež si člověk sám vytvořil, také sám otrávil. Radioaktivní látky z rozbouraných zbraní zabíjely vše živé. Tedy i vodu...*

Sci-fi příběh Jany Burčíkové je vlastně varováním, zdviženým prstem nám všem v dnešní době. Autorka přesně popisuje charaktery lidí, beznadějí, ale i nadějí, že je ještě čas, aby nedošlo k nejhoršímu. Odvahu a lásku staví nad všechna sobectví, závist a moc.

Při četbě knihy jsem si uvědomil, že třeba taková jednoduchá věc jako vaření kávy vůbec nemusí být pro další generace samozřejmostí.

Autorka možná symbolicky v podobě babičky vytvořila plamínek naděje, který se může rozhořet. Že by jí inspirovala Božena Němcová?
Václav Franc

Každou další přečtenou stránkou knihy **LITERÁRNÍ FANTAZIE VÁCLAVA FRANCE** (Epika, 2023) se mi stále intenzivněji vybavovala známá hláška z oblíbeného filmu Forrest Gump: „Život je jako bonboniéra, nikdy nevíš, co ochutnáš“.

Její název vystihuje obsah; literární fantazii jejímu autorovi skutečně nelze upřít, má ji na rozdávání. Na 123 stránkách rozehrává mix několika žánrů, od povídek, přes fejeton, zábavný test až k zajímavě vedeným rozhovorům. Vše je doplněno fotografiemi autora obvykle ve společnosti dalších žijících, ale i ne-žijících literátů (jejich soch). Nespornou předností Václava France jsou sebeironie a až škodolibá ochota dělat si legraci sám ze sebe, přednosti, se kterými se v současném literárním ranku nesetkáváme příliš často. Zdá se, že právě smysl pro humor cílený dovnitř i vně společně se schopností nadsázky až absurdity je rafinovaný přístup, který ho „vyvíňuje“ z toho, když si v některých povídkách po svém pohrává s tvorbou jiných, známých autorů. A nejen to, to, co by někdo mohl považovat za obsahovou nesourodost, lze chápat jako rozmanitost a pestrost sloužící k překvapování čtenáře.

Za jednu z nejlepších a originálně pojatých povídek charakterizující autorův styl považuji Památník, vyprávění „Václava France -

**Literární fantazie
Václava France**

světového literáta 1. poloviny 21. století“, ve které s vtipem sobě vlastním dává sám sebe i své blízké všanc.

Nejsem si jistá, jestli Václav Franc touto knihou osloví a inspiruje pány z výboru pro udělování Nobelovy ceny za literaturu, kterým se podbízí v povídkách Nobelova cena - žádost a Že by konečně letos...?, a ze Stockholmu se mu už konečně ozvou. V každém případě, i kdyby toto ocenění ani za tuto knihu neobdržel, nic to nemění na tom, že se Francovi podařilo vydat knížku, která čtenáře pobaví a odvede pozornost od každodenních starostí a malicherností.

Iva Tajovská

Editorská činnost členů

Václav Smejkal vydává JMB Newsletter

Další informace o autoru a jeho díle naleznete na domovských stránkách: www.jmb-obrazy.cz , kde najdete i všechna čísla JMB Newslettery

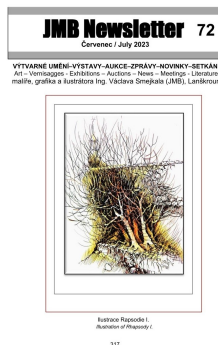
JMB Newsletter 71

Červen 2023

V čísle mimo jiné najdete informaci o výroční členské schůzi SvČS v Pardubicích

JMB Newsletter 72

Červenec 2023

Václav Franc: Kulturní občasník regionálních autorů, **KOBRA**, 7/2023, 8/2023, 9/2023

Václav Franc: **ČAJ** pro chvíle pohody (časopis autorů Jičínska, čísla 202, 203 a 204 (viz <https://ikobra.rehec.cz/>))

Informace členům

V roce 2024 plánujeme vydat sborník ke 100.výročí narození náhodského rodáka Josefa Škvoreckého.

Podmínky účasti:

Sborník 2024 – editor Franc, Téma a název: Vzkázání Dannymu!

Využít 100.výročí narození Josefa Škvoreckého.

Příspěvky, které se týkají tvorby nebo života Josefa Škvoreckého posílejte do 15. února 2024 na email: Franczub@seznam.cz . Prosím, posílejte v konečné verzi! Rozsah příspěvků: Poezie (3-5 normostran – 1800 znaků na stránku). Próza maximálně 10 normostran.

K příspěvku připojit medailonek autora ne delší než 10 řádků (editor může zkrátit).

Na Vaše příspěvky se těší
Václav Franc

ANKETA:

Vážení přátelé, napište nám, jak byste si představovali Kruh? Má být pro členy nebo i pro veřejnost? Chcete víc informací z akcí, nebo o literatuře či ukázkách z tvorby? Na Vaše názory čekáme!

Redakce bulletinu Kruh

33. Podzimní knižní veletrh v Havlíčkově Brodě

33. Podzimní knižní veletrh se bude konat 6. a 7. října 2023 v Kulturním domě Ostrov a v Krajské knihovně Vysočiny v Havlíčkově Brodě. Motto veletrhu zní Po válce v šest hodin večer.

Místo konání: Kulturní dům Ostrov, Na Ostrově 28, Havlíčkův Brod, Krajská knihovna Vysočiny, Žižkova 4344, Havlíčkův Brod (část doprovodných programů).

Otvírací doba:

pátek 6. října od 10 do 19 hodin

v sobotu 7. října od 9 do 17 hodin.

Vstupné

Dvoudenní slosovatelná vstupenka stojí 90 Kč.

Informace na <https://www.hejkal.cz/veletrh/>

**Príspevky do Kruhu 74 zasíľajte
do 15. 10. 2023 na adresy:**

Věra Kopecká, Křínice 8, 550 01 Broumov (poezie)

e-mail: kopecka.vera@volny.cz

Jana Burčíková, Nové Město nad Metují, Dukelská 484,
549 01, (publicistika, próza),

e-mail: janinamater@seznam.cz

Kateřina Hájková, Písečník 1579, 562 01 Ústí nad Orlicí

e-mail: katerina.hajkova.229@seznam.cz

Milan Dušek – 564 01 Helvíkovice 104

e-mail: spisovatel@milandusek.cz

Václav Franc, K Hájku 1724, 50901 Nová Paka (próza)

e-mail: Franczub@seznam.cz

Rudolf Beran, Brněnská 761, 569 43 Jevíčko (publicistika)

e-mail: bufallo@seznam.cz

Zveřejněné práce nejsou upravovány bez dohody s autorem.

Elektronickou verzi časopisu

lze stáhnout na našich stránkách:

<http://www.spisovatelevc.cz/>

**Na obálce František Uher
na Knižním veletrhu v Havlíčkově Brodě.
Foto archiv SvČS.**